

Musketkogels en gietlepel

Het musket was een primitief vuurwapen, het zwaarste vuurwapen dat nog door één man bediend kon worden. Ze waren aanvankelijk zo zwaar dat ze op een fourquet (vork) steunden. Aanvankelijk werden ze, net als de haakbus, afgevuurd met een brandende lont. Later werden de musketten handelbaarder, en er werd een ontstekingsmechanisme ontwikkeld dat met een stukje vuursteen werkte.

Weer later werd dit vervangen door een percussiesysteem, waarbij een kleine hoeveelheid slagsas in een koperen hoedje werd ontstoken, het slaghoedje (ook genaamd percussieslaghoedje), door er een klap op te geven (zoals bij een klappertjespistool). Deze manier van ontsteken was minder gevoelig voor vocht en regen dan de twee voorgaande, maar belangrijker nog, was veel sneller en gaf geen lichtflits die het wild verjaagde. Het musket had een gladde loop, en schoot doorgaans ronde, loden kogels af, die de soldaten zelf goten in een zogenaamde kogelgietsang. Om de verwondingen groter te maken, werden soms de kogels ingesneden, of werden ze per twee door middel van een metalen staafje met elkaar verbonden.

Er kon ook met schroot of hagel worden geschoten. Het wapen sproeide dat in een kegelvormig patroon in de richting van de vijand, waardoor niet nauwkeurig hoefde te worden gericht. Dit projectiel was op korte afstand heel effectief.

Titel : Lepel
Datering : 18e eeuw
Beschrijving : Lepel mogelijk een gietlepel om musketkogels te gieten. Punt van de lepel ontbreekt en lijkt te zijn geslepen in een halfronde vorm die het gieten vergemakkelijkt. Aan de achterkant zit een standvoetje waardoor de lepel niet kan rollen.
Omgeving : Heemshof, Oosterweg

Aan de musket zijn de Nederlandse uitdrukkingen lont ruiken (argwaan krijgen) en de plaat poetsen (er snel vandoor gaan) ontleend. Het ruiken van de geur van een brandend muskettenlont was voor een musketier reden om de vijand vlak in de buurt te verwachten. Als men er snel vandoor moest gaan met een musket dan sleepte men het wapen aan de loop achter zich aan. De (koperen) plaat die achter op de kolf zat werd dan door het zand schoon geschuurd/gepoetst.

Titel : Detectorvondsten zakje 0146
Datering : 19e eeuw
Beschrijving : Vondstzakje met 1 koperen gesp, 1 munt Hollandia, 1 hagelkorrel, 1 koperen wandhaakje, 1 voetje van een onbekend staand object, 5 loden kogels, 1 kleiknikker.
Gemeente : Heemskerk Plan Beierlust